

Missiv

Dnr 21REK18
2021-12-16

Kommunstyrelsen

Begäran om yttrande: Granskning av avtalshantering

Bakgrund och syfte

Gävle kommun gick ur kommunalförbundet Inköp Gävleborg 1 januari 2020. Därefter hanterar kommunen själv alla typer av upphandlingar. De förtroendevalda revisorerna har i revisionsplan 2021 beslutat granska hur upphandlingar fungerar i den nya organisationsformen. För kommunen har revisorerna valt att granska avtalshantering och organisationen av upphandlingsarbetet. PwC har genomfört granskningen på uppdrag av revisorerna.

Granskningen avser Kommunstyrelsen, men följer i viss mån upp sektorernas arbete med upphandling.

Granskningsresultat

Sammanfattande bedömningar i rapporten utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
<i>Har kommunstyrelsen och nämnderna en ändamålsenlig organisation för avtalshantering?</i>	<i>Nej</i>

Det finns upprättade styrdokument som reglerar ansvarsförhållandena (ex. delegationsordningar och policyn) men att det finns behov av ytterligare förtydliganden och revideringar. Vi ser brister i bland annat delegationsordningar och attestförteckningar. Att tillräckliga resurser inte finns för att kontrollera avtalstrohet eller att genomföra systematiska avtalsuppföljningar ser vi även som en risk.

<i>Finns dokumenterade riktlinjer för inköp och avtalshantering?</i>	<i>Delvis</i>
---	----------------------

Riktlinjer för inköp och avtalshantering finns men dessa kan inte ses som heltäckande. Det är viktigt att upphandlande myndigheter har kontroll över sina avtal och ändamålsenligt dokumenterar hur de har ingått.

Finns sammanställning av aktuella avtal inom kommunen?

Delvis

Det finns en avtalsdatabas i kommunen innehållande flertalet ramavtal men den innehåller inte alla avtal och brister i användartillgängligheten. Vidare finns det inte någon riktlinje för vilken information som avtalskatalogen ska innehålla.

Finns en ändamålsenlig hantering och uppföljning för att säkerställa att det inte förekommer inköp som är utanför avtal?

Delvis

Risker kopplat till upphandling och inköp förekommer i kommunstyrelsens och nämndernas internkontrollplaner. Vidare påvisar vår registeranalys att till stor del sker inköp inom träffade ramavtal. Däremot ser vi att det är bristfälligt att det inte genomförs någon systematisk uppföljning för att säkerställa att det inte sker inköp som är utanför avtal. Vi ser dock positivt på att det sker ett utvecklingsarbete inom området.

Är uppföljningen av avtalstrohet ändamålsenlig?

Nej

Viss uppföljning genomförs men kan inte ses som tillräcklig och att förutsättningar att följa upp avtalstroheten saknas med anledning av resursbrist.

Rekommendationer i rapporten

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen och nämnderna bör tillse att det i hela den kommunala organisationen finns en tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning vad gäller avtalshantering
- Kommunstyrelsen rekommenderas ta fram riktlinjer för hur avtalshantering och uppföljning ska göras samt att dessa implementeras i verksamheterna. Detta kan sedan ligga till grund för det generella arbetssättet vad gäller avtalshantering.
- Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas genomföra utbildningar för såväl inköpare/beställare som för avtalsförvaltare gällande inköp, avtalshantering och användande av kommunens avtalsdatabas

- Kommunstyrelsen och nämnderna bör genom systematiska kontroller säkerställa att inköp inte sker utanför avtal samt att ofta förekommande inköp handlas upp
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att löpande och systematisk uppföljning görs av ingångna avtal och avtalstrohet
- Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas begränsa antalet beställare och inköpare samt sätta beloppsgränser för de som finns i organisationen för att minska risken för att inköp sker utanför avtal

De förtroendevalda revisorernas begär Kommunstyrelsens yttrande:

Generellt ser revisorerna allvarligt på att den upphandlingsorganisation som byggts upp efter utträdet från Inköp Gävleborg ännu efter två år inte har formaliserats fullt ut med en tydlig roll- och ansvarsfördelning. Det har varit otydligt om beslut rörande inköp eller upphandling ska ha fattats av nämnderna inkluderat kommunstyrelsen, alternativt på delegation i och med att berörda delegationsordningar saknat beslutanderätter om inköp eller upphandling. Kommunstyrelsens delegationsordning har uppdaterats först i juni 2021.

Revisorerna bedömer att kommunstyrelsen behöver stärka sitt arbete med att styra och utveckla kommunens inköpsprocess genom att säkerställa tillräckliga personella och/eller systemtekniska resurser för att bedriva en systematisk uppföljning av avtal och köptrohet mot ingångna avtal.

Med anledning av det som framkommer i granskningsrapporten vill revisorerna ha kommunstyrelsens kommentarer till de brister som noteras och de rekommendationer som rapporten innehåller.

Revisorerna önskar ett yttrande från Kommunstyrelsen senast 2022-03-17 för att hinna behandla svaret inför revisionsberättelsen.

Revisorerna i Gävle kommun

Eva-Karin Hamilton
Revisorskollegiets ordförande

Gunilla Beckman Ljung
Revisionschef

Bilaga: Granskningsrapport avtalshantering